

عنوان مقاله:

ارزیابی نظام مراقبت های بهداشتی اولیه در مناطق تحت پوشش پزشک خانواده جنوب شرق ایران

محل انتشار:

فصلنامه راهبردهای مدیریت در نظام سلامت، دوره 7، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسندگان:

خلیل کلوانی - *Ph.D. student of Healthcare Management, Student Research Committee, School of Management and Medical Information Sciences, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran*

زهره اسکندرزاده - *MSc in Healthcare Management, School of Management and Medical Information Sciences, Kerman University of Medical Sciences Kerman, Iran*

رضا دهنویه - *Professor, Health Foresight and Innovation Research Center, Institute for Futures Studies in Health, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran*

خلاصه مقاله:

زمینه و هدف: سلامت جامعه به بخش مراقبت های بهداشتی اولیه یک کشور بستگی دارد. در سال های اخیر نظام های سلامت به دنبال بررسی کیفیت خدمات ارائه شده هستند. لذا این پژوهش باهدف ارزیابی نظام مراقبت های بهداشتی اولیه با ابزار ارزیابی مراقبت های اولیه (PCAT: Primary Care Assessment Tool) در مناطق تحت پوشش پزشک خانواده در جنوب شرق ایران انجام شد. روش پژوهش: پژوهش حاضر، مطالعه ای تحلیلی بود که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۸-۹۹ بین دریافت کنندگان خدمات در مراکز بهداشتی درمانی مجری طرح پزشک خانواده در دانشگاه های علوم پزشکی کرمان، بم، جیرفت و رفسنجان با ۳۳۰ نمونه انجام شد. روش نمونه گیری در این پژوهش به صورت چندمرحله ای بود. ابزار مورد استفاده در این مطالعه (PCAT)، بر اساس اصول مراقبت اولیه تهیه شده است و به عنوان ابزاری برای ارزیابی مراقبت اولیه به کار می رود. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمون کروسکال والیس در نرم افزار SPSS ۱۹ انجام شد. یافته ها: یافته های این مطالعه در ۲ گروه بزرگسالان و کودکان با توجه به تقسیم بندی پرسشنامه بود. در بزرگسالان، بیشترین میانگین نمره در پرسشنامه در بعد برخورد اول_ بهره مندی در دانشگاه علوم پزشکی جیرفت، برخورد اول-دسترسی در بم، تداوم مراقبت در رفسنجان، هماهنگی در جیرفت، هماهنگی سیستم های اطلاعاتی در کرمان، جامعیت خدمات موجود در بم، جامعیت خدمات ارائه شده در رفسنجان، مراقبت خانواده مدار در کرمان، مراقبت جامعه نگر در کرمان و جنبه های فرهنگی مراقبت در رفسنجان بود. اختلاف بین میانگین نمره در بعد برخورد اول- بهره مندی و بعد جامعیت خدمات موجود در دانشگاه ها معنی دار بود ($p < 0.05$). در کودکان نیز بیشترین میانگین نمره در پرسشنامه در بعد برخورد اول_ بهره مندی در دانشگاه علوم پزشکی جیرفت، برخورد اول-دسترسی در جیرفت، تداوم مراقبت در رفسنجان، هماهنگی در رفسنجان، هماهنگی سیستم های اطلاعاتی در کرمان، جامعیت خدمات موجود در رفسنجان، جامعیت خدمات ارائه شده در کرمان، مراقبت خانواده مدار در کرمان، مراقبت جامعه نگر در کرمان و جنبه های فرهنگی مراقبت در جیرفت بود. اختلاف بین میانگین نمره در ابعاد برخورد اول_ بهره مندی، هماهنگی، هماهنگی سیستم های اطلاعاتی، جامعیت خدمات موجود، جامعیت خدمات ارائه شده، مراقبت خانواده مدار در بین دانشگاه ها معنی دار بود ($p < 0.05$). نتیجه گیری: در مطالعه حاضر جنبه های مختلف مراقبت های اولیه در مناطق تحت پوشش پزشک خانواده در جنوب شرق ایران از وضعیت نسبتاً خوبی برخوردار بودند. تفاوت میانگین نمره ابعاد مراقبت های اولیه در دانشگاه های مورد مطالعه نشان داد اگرچه ساختارهای فیزیکی و سخت افزار اولیه استقرار برنامه پزشک خانواده مهیا هست ولی نیاز است تسهیلات و امکانات لازم جهت تداوم و ارتقای کیفیت خدمات ارائه شده نیز فراهم گردد.

کلمات کلیدی:

Assessment, Primary healthcare, Family physician, ارزیابی، مراقبت های بهداشتی اولیه، پزشک خانواده

